

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Emilie Štěpánkové a soudců JUDr. Věry Oravcové, Ph.D. a Mgr. Ivana Šindlera ve věci péče o nezletilou V [redacted] Ch [redacted], nar. [redacted], a nezletilou E [redacted] Ch [redacted], nar. [redacted], zastoupené Statutárním městem Plzeň jako opatrovníkem, děti L [redacted] K [redacted] Ch [redacted], nar. [redacted], trvale bytem [redacted], zastoupené Mgr. Zdeňkem Honzíkem, advokátem v Plzni, Rooseveltova 16, a J [redacted] Ch [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], zastoupeného JUDr. Lenkou Kamišovou, advokátkou v Plzni, Goethova 5, o **snížení výživného**, k odvolání matky a otce proti rozsudku Okresního soudu Plzeň - město ze dne 8.3.2017, č.j. 99 P 84/2015-254,

takto:

I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku pod bodem I mění tak, že se s účinností od 1.9.2016 snižuje výživné, které je otec povinen platit pro nezletilou V [redacted] Ch [redacted], nar. [redacted], z částky 3.500,- Kč na částku 1.700,- Kč měsíčně a pro nezletilou E [redacted] Ch [redacted], nar. [redacted], z částky 2.500,- Kč na částku 1.500,- Kč měsíčně. Takto stanovené výživné je splatné vždy do každého 15. dne v měsíci předem k rukám matky nezletilých.

II. Ve výrocích pod body II a III se napadený rozsudek potvrzuje.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil otci přispívat na výživu nezl. V [redacted] v částce 3.000,- Kč a na výživu nezl. E [redacted] v částce 2.200,- Kč měsíčně s účinností od 1.9.2016 (výrok I), tím změnil rozsudek téhož soudu ze dne 6.11.2014, č.j. 15 Nc 51/2014-108 (výrok II) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok III). Rozsudek odůvodnil tím, že děti v současné době žijí s matkou a jejím manželem v Belgii, s čímž jsou spojené vyšší výdaje, které však nemohou jít k tíži otce a měla by je zabezpečovat především matka. Matka se od minulého rozhodování vdala, je bez příjmu, výživou závislá na manželovi. Skutečnost, že se příjmu vzdala, nemůže jít k tíži otce. Životní úroveň otce je v současné době nižší než při minulém rozhodování. Již sice je zaměstnán a jeho příjem je vyšší, ale spotřeboval už prostředky za prodej domu, zejména za úhradu podílu v bytovém družstvu a potřeby a výživné v době, kdy byl nezaměstnaný. Průměrný čistý

měsíční příjem otce činí cca 10.400,- Kč. Na straně otce došlo ke změnám, které odůvodňují snížení výživného. Soud přihlédl i k tomu, že otec pracuje jen na zkrácený úvazek, jinou práci si nehledá, nemá žádná pracovní omezení, uváděné zdravotní potíže ničím nedoložil. Soud vycházel z toho, že otec je schopen dosahovat vyšších výdělků než dosahuje, a to až 15.000,- Kč čistého. Zohlednil též, že došlo ke zvýšení potřeb nezletilých dětí přirozenou cestou.

Proti rozsudku podala matka nezletilých včasné odvolání, v němž namítala, že soud nevzal v potaz, že od posledního rozhodnutí uplynula doba 2,5 roku a u nezletilých došlo k nárůstu nákladů a spotřeby životních potřeb přirozenou cestou a že otec po rozvodu manželství obdržel z vypořádání společného jmění manželů částku převyšující 1.000.000,- Kč. Svůj zdravotní stav, omlouvající zkrácenou pracovní dobu, neprokázal žádnou lékařskou zprávou. Rovněž fakticky záměrně opustil lukrativnější zaměstnání. V jeho oboru byla zjištěna řada pracovních míst s podstatně vyššími příjmy, než kterých dosahuje ve společnosti svého bratra, kde pracuje za minimální mzdu. Matka prokázala svoji nezaměstnanost a její důvod spočívající v jazykové bariéře. Dále prokázala hospodárnost ve finančních operacích a náročnost pobytu v cizině z hlediska výživy nezletilých. Navýšené životní náklady nemohou být důvodem snížení vyživovací povinnosti či být přičítány výhradně k tíži matky.

Rovněž otec napadl rozsudek včasným odvoláním, ve kterém namítal, že v řízení řádně doložil problémy psychologického charakteru a jejich léčení. S odvoláním doložil lékařskou zprávu stanovující rehabilitace s krční páteří s důvodu autonehody v minulém roce, která vylučuje výkon povolání, ke kterému je otec vzdělán. Odmítl tvrzení, že k jeho přestěhování do ■■■■■ došlo účelově. Jedním z důvodů bylo, že v Plzni si z peněz v jeho dispozici nemohl zajistit ani bydlení. Vzhledem k tomu, že otec z ■■■■■ pochází, má tam matku, u které po rozvodu pobýval, jednak z důvodů léčení psychologických problémů a zamezení neúměrných nákladů samostatného pobývání v Plzni, kde pobýval kvůli nezletilým a jejich matce, shledal otec další pobyt v Plzni bezdůvodným. S ohledem na míru nezaměstnanosti v okrese ■■■■■ vnímá otec jako pozitivum, že je zaměstnán, kdy jeho mzda jako technika odpovídá výši 11.296,- Kč, i s ohledem na možnost využívání služebního telefonu. Bez pomoci bratra by podobné zaměstnání neměl šanci získat.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek podle § 28 z.ř.s. a § 212, § 212a o.s.ř. včetně řízení, které předcházelo jeho vydání, přihlédl k odvoláním, doplnil dokazování aktuálními zprávami o poměrech rodičů a dospěl k závěru, že odvolání otce je důvodné.

Především lze konstatovat, že soud prvního stupně v dané věci provedl dostatečné množství důkazů, kterými v podstatě správně zjistil skutkový stav věci, který tvoří spolehlivý základ pro rozhodnutí, kromě zjištění celkových příjmů manžela matky, a odvolací soud z něj po doplnění dokazování rovněž mohl vycházet. Odvolací soud proto, pokud jde o skutkové závěry, v podrobnostech též odkazuje na odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně.

Odvolací soud ještě doplnil dokazování listinnými důkazy o současných poměrech účastníků. Z potvrzení zaměstnavatele otce zjistil, že otec je zaměstnán jako pomocný technik s pracovní dobou 6 hodin denně a s průměrným čistým měsíčním příjmem v období září 2016 až červenec 2017 ve výši 10.902,- Kč. Z potvrzení o příjmech manžela matky byl zjištěn jeho průměrný čistý měsíční příjem v období září 2016 až červenec 2017 ve výši 35.218,- Kč, kdy kromě tohoto příjmu mu byla vyplácena náhrada zvýšených životních nákladů v průměrné výši 118.254,- Kč měsíčně. Z lékařských zpráv bylo dále zjištěno, že otec se léčí se zdravotními problémy s páteří (ostechondroza, spondyloza).

Každou novou úpravu výživného soud posuzuje z hlediska ustanovení § 923 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o.z.“), a § 475 odst. 1 z.ř.s., podle nichž změní-li

se poměry, může soud změnit dohodu a rozhodnutí o výživném pro nezletilé dítě, které nenabýlo plné svéprávnosti. Musí jít přitom o změnu závažnějšího rázu, která je důsledkem podstatné změny v těch skutečnostech, které tvořily podklad pro předchozí rozhodnutí soudu o výživě nezletilého dítěte, tj. především o kvalifikovanou změnu v odůvodněných potřebách oprávněného dítěte a možnostech a schopnostech povinného rodiče. Soud pak při rozhodování o nové úpravě výživného vychází především z ustanovení § 911, § 913 a § 915 o.z.

V přezkoumávané věci soud prvního stupně správně vycházel ze shora citovaných ustanovení občanského zákoníku, na zjištěný skutkový stav je však ne zcela správně aplikoval a s jeho právními závěry při stanovení výše výživného se odvolací soud zcela neztotožnil, kdy dospěl k závěru, že poměry otce neodůvodňují jeho vyživovací povinnost v takovém rozsahu, jak stanovil soud prvního stupně.

Z obsahu spisu bylo zjištěno, že poslední úprava poměrů nezl. dětí byla provedena rozsudkem Okresního soudu Plzeň - město ze dne 6.11.2014 č.j. 15 Nc 51/2014-108, kterým byly svěřeny do výchovy matky a otci bylo uloženo přispívat na výživu nezl. V. █████ částkou 3.500,- Kč a na výživu nezl. E. █████ částkou 2.500,- Kč měsíčně s účinností od 1.5.2014, resp. od právní moci rozsudku o rozvodu manželství. V době této úpravy otec ukončil podnikání, v němž dosahoval příjmu cca 15.000,- Kč měsíčně, a od 20.6.2014 byl evidován na úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, přičemž mu byly vypláceny dávky hmotného zabezpečení v průměrné výši 3.770,- Kč. Bydlel v █████ u své matky, které přispíval na bydlení částkou 5.000,- Kč měsíčně. Matka pracovala s příjmem 8.500,- Kč měsíčně, její náklady na bydlení činily 14.500,- Kč měsíčně. Každý z rodičů obdržel částku 1.060.000,- Kč z prodeje nemovitosti. Nezl. V. █████ navštěvovala I. třídu základní školy, nezl. E. █████ školku. Rozsudek téhož soudu ze dne 16.6.2015, č.j. 14 C 173/2015-24, kterým bylo manželství rodičů rozvedeno, nabyl právní moci dne 26.6.2015. Tímto dnem nabyla účinnosti úprava poměrů k nezl. dětem pro dobu po rozvodu

Pokud jde o současné poměry otce, v řízení bylo prokázáno, že u otce došlo od poslední úpravy výživného ke zhoršení jeho poměrů, kdy je sice již zaměstnán, a to s průměrným čistým příjmem ve výši 10.900,- Kč měsíčně od září 2016, avšak již spotřeboval částku z prodeje nemovitosti ve výši 1.060.000,- Kč, ke které soud při poslední úpravě výživného především přihlížel, kdy jednak si pořídil družstevní byt a jeho vybavení, jednak z této částky hradil dluhy z podnikání a dále své životní náklady, jakož i výživné pro nezletilé, především v době od června 2014 do ledna 2015, kdy byl nezaměstnaný. Otcí nelze vytýkat, pokud se po rozvodu manželství s matkou nezletilých odstěhoval do █████, odkud pocházel a měl zde svou matku a bratra. Navíc v █████ bydlel již v době poslední úpravy výživného. Odvolací soud se neztotožnil ani se závěrem soudu prvního stupně, že otec by byl schopen dosahovat v oboru, v němž se vyučil, tedy jako číšník, podstatně vyšších příjmů, neboť jednak ze sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí o výdělcích v profesi číšník (č.l. 201) vyplývá, že otec dosahuje ve svém současném zaměstnání srovnatelného příjmu, jednak by nebyl schopen profesi číšníka vykonávat s ohledem na své zdravotní problémy a nedostatek praxe v oboru. Navíc provedenými důkazy ani nebylo prokázáno, že by otcí nějaké výhodnější pracovní místo bylo nabídnuto, přestože byl evidován jako uchazeč o zaměstnání. V této souvislosti je třeba uvést, že ohledem na zdravotní problémy otce, které prokázal, a nedostatek praxe v oboru nelze dospět k závěru, že by se bez důležitého důvodu vzdal výdělečné činnosti. Odvolací soud se dále ani neztotožnil s názorem, že se otec vzdal výhodnějšího zaměstnání, jestliže ukončil podnikání z důvodu poklesu příjmů v důsledku rekonstrukce vozovky v místě, kde podnikal, když otec ukončil podnikání již v době poslední úpravy výživného a touto skutečností se tedy již nelze znovu zabývat. Pokud jde o poměry matky, která má k nezletilým rovněž vyživovací povinnost podle svých schopností, možností a majetkových poměrů, došlo

u ní od poslední úpravy výživného k výraznému zlepšení poměrů s ohledem na celkové příjmy jejího manžela ve výši cca 153.500,- Kč měsíčně. O velice nadstandardní životní úrovni rodiny matky svědčí již jen ta skutečnost, že si může dovolit platit nezletilým školné na prestižní škole ve výši 500.000,- ročně. Manžel matky sice nemá k nezletilým zákonnou vyživovací povinnost, má ji však k matce jako své manželce, a pokud jej matka i s dcerami po vzájemné dohodě následovala do Belgie a z tohoto důvodu se vzdala výdělečné činnosti, nezbyvá, než aby hradil veškeré její náklady, tedy včetně nákladů na její dcery v rozsahu její vyživovací povinnosti. V této souvislosti je nutno rovněž zmínit, že příjmy manžela matky tvoří společné jmění manželů, jsou tak i majetkem matky. Životní úroveň matky je tedy podstatně lepší než životní úroveň otce. Pokud jde o posouzení změny poměrů na straně nezletilých, tak v době, kdy otec nezletilých podal návrh na snížení výživného, uplynula od účinnosti jeho poslední úpravy poměrně krátká doba, nepřevyšující 2 roky, během které nedošlo k podstatné změně poměrů na straně nezletilých přirozeným vývojem v souvislosti s jejich věkem. U obou děvčat ale došlo k výraznému nárůstu jejich potřeb poté, co se s jejich matkou a jejím manželem přestěhovaly do Belgie, tyto zvýšené výdaje však nemohou jít k tíži otce, jak správně dovodil soud prvního stupně.

Soud prvního stupně dospěl ke správnému závěru, že právě z důvodu podstatného zhoršení poměrů otce jsou splněny podmínky pro snížení jeho vyživovací povinnosti. Současné otcovy poměry neodůvodňují, aby ve smyslu § 913 a § 915 o.z. nadále hradil výživné pro nezletilé ve stávající výši. Částku, na kterou soud prvního stupně výživné snížil, však podle názoru odvolacího soudu nelze považovat za zcela odpovídající zákonným kritériím, zejména možnostem a schopnostem otce, resp. jeho životní úrovni. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že podle právní úpravy občanského zákoníku má být životní úroveň dítěte zásadně shodná s životní úrovní rodičů, kdy toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte (915 odst. 1 o.z.). Toto vymezení je nutno chápat v pozitivním i negativním smyslu. Jestliže je životní úroveň rodiče průměrná, popřípadě nižší, nelze stanovit výživné, které by tuto životní úroveň výrazně přesahovalo, a to ani tehdy, jsou-li potřeby dítěte výrazně zvýšeny. S ohledem na shora uvedené odvolací soud dospěl k závěru, že jako odpovídající zákonným kritériím, především možnostem a schopnostem, resp. životní úrovni otce je výživné ve výši 1.700,- Kč měsíčně pro nezl. V■■■■ a 1.500,- Kč měsíčně pro nezl. E■■■■. Z výše uvedených důvodů odvolací soud napadený rozsudek podle § 220 odst. 1 o.s.ř. změnil tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozsudku.

Výrok o nákladech řízení před soudem prvního stupně, kdy bylo rozhodnuto podle § 23 z.ř.s., podle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení podle jeho výsledku, jestliže řízení mohlo být zahájeno i bez návrhu, odvolací soud jako správný podle § 219 o.s.ř. potvrdil. O nákladech odvolacího řízení rozhodl podle § 224 odst. 1 o.s.ř. shodně.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku není přípustné odvolání ani dovolání.

V Plzni dne 12.09.2017

**JUDr. Emilie Štěpánková, v.r.
předsedkyně senátu**

Za správnost vyhotovení:
Dana Nápravníková